

Servei de Documentació:
**« VERS UN PLA PASTORAL DIOCESÀ DE BARCELONA D'UNA
ESGLÉSIA EN SORTIDA**

Servei de Documentació

Unió de Religiosos de Catalunya • Centre de Vida Religiosa i Espiritualitat
Plaça d'Urquinaona, 11, 2n 2a (08010 Barcelona) Tel. 93 302.43.67 sec.general@urc.cat - urc.info@gmail.com

Autor	Salvador Pié	146
Títol	Vers un pla pastoral diocesà de Barcelona d'una Església en sortida	
Font	Consell Pastoral Diocesà de Barcelona, 28.1.2017	
Publicat	23 de febrero de 2017	

VERS UN PLA PASTORAL DIOCESÀ DE BARCELONA D'UNA ESSLÉSIA EN SORTIDA

Prof. Salvador Pié al Consell Pastoral Diocesà de Barcelona, 28.1.2017

Aquestes reflexions per un PPD d'una Església en sortida parteixen de les preguntes de la Ponència del P. Rambla al tractar de les disposicions per a renovar l'impuls missioner:

- "¿En què consisteix viure una Església en sortida?
- ¿Quines són les seves notes més característiques?
- ¿ Quines disposicions individuals i comunitàries requereix? C]
- ¿Quines conversions se'ns demanen? " (ponència, 2.1, i la síntesi en 20 punts).
-

Unes indicacions a partir de l'EXHORTACIÓ APOSTÓLICA DEL PAPA FRANCESC:

"L'ALEGRIA DE L'EVANGELI (EVANGELH GAUDIUM) omple el cor i 1a vida sencera dels qui es troben amb Jesús. Els qui es deixen salvar per Ell són alliberats del pecat, de la tristesa, del buit interior, de l'aïllament. Amb Jesucrist sempre neix i reneix l'alegria. En aquesta Exhortació vull dirigir-me als fidels cristians per invitar-los a una nova etapa evangelitzadora marcada per aquesta alegria, i indicar camins per a la marxa de l'Església en els pròxims anys" (EG 1).

Aquesta "nova etapa evangelitzadora " comporta la realització d'una adequada forma eclesial designada amb la imatge sintètica d' "una Església en sortida que anuncia com a "nucli essencial" de l'Evangelí: "la bellesa de l'amor salvífic de Déu manifestat en Jesucrist mort i ressuscitat" i que dóna un "lloc privilegiat als pobres "

1. UNA ESSLÉSIA "EN SORTIDA"

EG 20: "En la Paraula de Déu apareix permanentment aquest dinamisme de «sortida» que Déu vol provocar en els creients. Abraham va acceptar la crida a sortir cap a una terra nova (cf. Gn 12,1-3). Moisés va escoltar la crida de Déu: «Vés, jo t'envio» (Ex 3,10), i va fer sortir el poble cap a la terra de la promesa (cf. Ex 3,17). A Jeremies li va dir: <<Arreu on jo t'envii, hi aniràs» (Jr 1,7). Avui, en aquest «aneu» de Jesús, hi ha presents els escenaris i els desafiaments sempre nous de la missió evangelitzadora de l'Església, i tots som cridats a aquesta nova «sortida» missionera. Cada cristià i cada comunitat discernirà quin és el camí que el Senyor li demana, però tots som invitats a acceptar aquest crida: sortir de la pròpia comoditat i atrevir-se a arribar a totes les perifèries que necessiten la llum de l'Evangelí".

A l'Amoris laetitia s'explicita aquesta Església "en sortida " pel seu "acompanyar, discernir i integrar la fragilitat" amb una formulació ben original al dir que "la tasca de l'Església s'assembla a la d'un hospital de campanya" (AL 291). Alhora, el mateix Papa proclama de forma molt solemne el sentit d'aquesta orientació al afirmar

amb força: "vull recordar aquí una cosa que he volgut plantejar amb claredat a tota l'Església perquè no equivoquem el camí: dues lògiques recorren tota la història de l'Església: marginar o reintegrar... El camí de l'Església, des del concili de Jerusalem endavant, és sempre el camí de Jesús, el de la misericòrdia i de la integració. El camí de l'Església és la de no condemnar ningú per sempre i difondre la misericòrdia de Déu a totes les persones que la demanen amb cor sincer" (AL 296).

EG 25: "Avui els documents no desperten el mateix interès que en altres èpoques, i són ràpidament oblidats. No obstant aixà, destaco que el que tractaré d'expressar aquí té un sentit programàtic i conseqüències importants. Espero que totes les comunitats procurin posar els mitjans necessaris per a avançar en el camí d'una conversió pastoral i missionera, que no pot deixar les coses com estan. Ja no ens serveix una «simple administració». Hem de constituir en totes les regions de la terra un «estat permanent de missió».

EG 26: "Pau VI va invitar a ampliar la crida a la renovació, per expressar amb força que no es dirigeix només als individus aïllats, sinó a l'Església sencera... El Concili Vaticà II va presentar la conversió eclesial com l'obertura a una permanent reforma de si mateixa per fidelitat a Jesucrist: «Tota la renovació de l'Església consisteix essencialment en l'augment de la fidelitat a la seva vocació [...] Crist crida l'Església pelegrina cap a una perenne reforma, de la qual l'Església mateixa, en tant que institució humana i terrena, té sempre necessitat» (UR 6). Hi ha estructures eclesials que poden arribar a condicionar un dinamisme evangelitzador; igualment les bones estructures serveixen quan hi ha una vida que les anima, les sosté i les jutja. Sense vida nova i autèntic esperit evangélica sense «fidelitat de l'Església a la pràpia vocació», qualsevol estructura nova es corromp en poc temps".

UNA INAJORNABLE RENOVACIÓ ECLESIAL

EG 27: "Somnio amb una opció missionera capaç de transformar-ho tot, perquè els costums, els estils, els horaris, el llenguatge i tota estructura eclesial esdevingui un camí adequat per a l'evangelització del món actual més que per a l'autopreservació. La reforma d'estructures que exigeix la conversió pastoral només pot entendre's en aquest sentit: procurar que totes elles esdevinguin més missioneres que la pastoral ordinària en totes les seves instàncies sigui més expansiva i oberta, que col·loqui els agents pastorals en constant actitud de sortida i afavoreixi així la resposta positiva de tots aquells que Jesús convoca a la seva amistat. Com deia Joan Pau II, «tota renovació en el si de l'Església ha de tendir a la missió per objectiu per tal de no caure presa d'una mena d'introversió eclesial».

La reforma espiritual no té un sentit purament "espiritualista", ja que donat que l'Església és un subjecte històric, la reforma espiritual necessita d'encarnar-se en una reforma estructural que toqui l'institució en els seus costums, estils, horaris, llenguatge... perquè realitzi millor l'Església "en sortida" que es juga en dos horitzons

que el Papa descriu: per una part amb "alguns desafiaments del món actual" (EG 52-75), i per altra part amb la renovació interna que superi "les temptacions dels agents pastorals" (EG 76-109).

Aquestes temptacions o condicionaments que el P. Rambla resumeix i comenta així: "En destaco algunes tot i ampliant-los: la preocupació més per la bona organització que pel desig d'arribar a tothom i estar més agafats per la simple administració que per la missió (EG 25.31.63.95); la inclinació a prohibir o deixar-nos portar per la por (EG 33); la preocupació per no "embrutar-nos" més que no pas de servir i estar amb la gent (EG 49.270); una fatigant insistència en els fins a assolir sense arribar mai a les concrecions i les mediacions o bé un excés de diagnòstic, sense propostes positives i aplicables (EG 33.50); falta d'adaptació a les situacions i ritmes de les persones (EG 44.45); l'amor preferencial pels pobres com pura ideologia, però sense concrecions serioses (EG 48); desconeixement del món realment real en estar massa marcats per un entorn de persones que no pateixen la duresa de la pobresa o l'exclusió (EG 52); buscar en l'evangelització la glòria humana i el benestar personal (EG 93); ser dels que sempre diuen el que cal fer, però sense baixar mai al compromís personal (EG 96); tendència a fer grups i capelletes que divideixen (EG 98); convertir la pastoral més en una instrucció moral o doctrinal que no pas en una iniciació en l'experiència d'un Déu que ens ofereix el seu amor misericordiós (EG 165); el clericalisme i la marginació de la dona de llocs importants (EG 102-103); una forma de vida retirada i individualista (EG 262); refugiar-nos en "avui és més difícil evangelitzar" (EG 262). I també: "Sempre s'ha fet així", "ja som molt grans", "ja ho hem provat en altres ocasions", etc. O bé, l'eclesiocentrisme que impedeix ser una Església de portes obertes i en sortida; o bé repetir contínuament que no estem preparats o que ja som massa grans. O aquelles típiques temptacions dels seguidors de Jesús: pensar no com Déu, sinó com el nostre entorn que no és sempre massa evangèlic, el nostre "lloc social" (maneres de veure i de viure poc evangèliques que ens influeixen i no són evangèliques); o les rivalitats i el "fer carrera", l'ambició de càrrecs, que fins el final va assetjar els deixebles de Jesús (cf Mc 8,33; LC 22,24-27); sentir- nos com amos del ramat (cf. IPe 5,3)" (p. 3 de la ponència del P. Rambla i n° 11 de la seva síntesi).

Dos anotacions sociològico-pastorals de la EG s'adiuen bé a la nostra realitat diocesana. Per una banda, la referència allà on l'Església és un "petit ramat" on "els deixebles del Senyor són cruidats a viure com a comunitat que sigui sal de la terra i llum del món" (EG 92), referència complementada amb la constatació de que "en alguns llocs s'ha produït una desertificació espiritual" i és "allí que som cruidats a ser persones-càntirs per donar beguda als altres" (EG 86).

En segon lloc, tenim la referència al desafiament que suposa les "noves cultures urbanes amb enormes geografies humanes i grans ciutats que són un lloc privilegiat de la nova evangelització" (EG 71-75). Ja al "Manifest de la Misericòrdia" de l'Acte Jubilar Diocesà (19.XI.2016) es recordava la nostra Església diocesana "que pelegrina a Barcelona i a la seva àrea metropolitana amb la comarca del Sud del Maresme". En aquest direcció, el Papa en el discurs sobre la pastoral a les grans ciutats (27.XI.2014) proposava dues qüestions per a dur-hi a terme l'Església "en sortida la primera, la de

sortir per trobar Déu que viu en la ciutat i en els pobres. Sortir per trobar-se, per escoltar, per beneir, per caminar amb la gent i facilitar la trobada amb el Senyor. Fer accessible el sagrament del Baptisme. Esglésies obertes. Secretaries (despatx/oficines parroquials) amb horaris per les persones que treballen. Catequesis adequades en els continguts i en els horaris de la ciutat" i la segona qüestió, la d'estar-hi presents com a 'Església samaritana: es tracta d'un canvi de sentit del testimoni. En la pastoral urbana, la qualitat la donarà la capacitat del testimoni de l'Església i de cada cristià. El testimoni que atrau i que desperta curiositat en la gent".

L 'ESGLÉSIA: UNA MARE DE COR OBERT

EG 46; "L'Església "en sortida" és una Església amb les portes obertes. Sortir cap els altres per arribar a les perifèries humanes no implica córrer cap al món sense rumb i sense sentit... A vegades és com el pare del fill pròdig, que es queda amb les portes obertes perquè, quan retomi, pugui entrar sense dificultat".

EL CONCILI VATICÀ II (1962-1965): L 'ESGLÉSIA "ENSORTIDA " ENDUES FORMULACIONS CLAUS:

1) *La "Gaudium et spes" en el diàleg amb el món amb un text inicial decisiu: la joia i l'esperança, la tristesa i l'angoixa dels homes del nostre temps, sobretot dels pobres i de tots els qui sofreixen, són també la joia i l'esperança, la tristesa i l'angoixa dels deixebles de Crist, i no hi ha res de veritablement humà que no trobi ressò en el cor d'ells" (GS I).*

2) *Tot el Concili qualificant deu cops l'Església com a "sagrament" així: "Tot el bé que el poble de Déu, durant el seu pelegrinatge per la terra, pot oferir a la família humana, prové del fet que l'Església és 'sagrament universal de salvació'" (GS 45). I, sobretot, "L'Església és en Crist com un sagrament, és a dir, un signe i instrument de l'íntima unió amb Déu —la filiació i de la unitat de tot el gènere humà —*la fraternitat en Crist*-" (LG I). *Es tracta de passar d'una visió de l'Església com a "societat perfecta", dominant abans del Vaticà II, a una visió més interior i relacional amb el món amb la proposta d'un "signe sagrat de la salvació de Crist", que això vol dir sagrament, i que només pot ésser plenament perceptible als creients.**

11. "JESUCRIST MORT I RESSUSCITAT": NUCLI ESSENCIAL DE L'EVANGELI

EG 34: "Si pretenem posar-ho tot en clau missionera, aixà també val per la manera de comunicar el missatge. En el món d'avui... el missatge corre més que mai el risc d'aparèixer mutilat o reduït alguns aspectes secundaris... El problema més gros es produeix quan el missatge que anunciem apareix identificat amb aspectes secundaris que, sense deixar de ser importants, per ells mateixos no manifesten el cor del missatge

de Jesucrist. Llavors convé ser realistes i no donar per suposat que els nostres interlocutors coneixen el rerefons complet del que diem o que poden conectar el nostre discurs amb EL NUCLI ESSENCIAL DE L'EVANGELI que li atorga sentit, bellesa i atractiu"

EG 35: "Quan s'assumeix un estil missioner, que arribi a tothom sense excepcions ni exclusions, l'anunci es concentra en l'essencial, que és el més bonic i gran, el més atractiu i alhora el més necessari. La proposta se simplifica i així es torna més contundent i radiant..."

EG 36: "Algunes veritats revelades són més importants, perquè expressen més directament el cor de l'Evangeli. Aquest nucli fonamental és la BELLESA DE L'AMOR SALVÍFIC DE DÉU MANIFESTAT EN JESUCRIST MORT I RESSUSCITAT. En aquest sentit hi ha un ordre o jerarquia en la fe cristiana. Aixà val tant per als dogmes de fe com per al conjunt dels ensenyaments de l'Església, i fins i tot per a l'ensenyament moral".

EG 38: "Cal dir que en l'anunci de l'Evangeli és necessari que hi hagi una adequada proporció, que s'adverteix en la freqüència amb la qual s'esmenten alguns temes i accents que es posen en la predicació... Per això a es produeix una desproporció quan es parla més de la llei que de la gràcia a més de l'Església que de Jesucrist, més del Papa que de la Paraula de Déu".

Ja a l'inici de la EG es recorda aquesta centralitat de la Resurrecció de Jesús a l'afirmar que: "No fugim de la resurrecció de Jesús, no ens declarem mai morts, passi el que passi. Que res no pugui més que la seva vida que ens llança cap endavant" (EG 3). Més endavant al tractar de l'anunci de l'Evangeli s'afirma: ' No hi pot haver autèntica evangelització sense la proclamació explícita que Jesús és Senyor... L'Església ha de complir el seu destí providencial, l'evangelització, com a predicació alegre, pacient i progressiva de la mort i resurrecció'".

Igualment es conclou: "La resurrecció (de Jesús) no és quelcom del passat; comporta una força de vida que ha penetrat el món. On sembla que tot ha mort, arreu tornen a aparèixer els brots de la resurrecció. Es una força imparable. Es clar que moltes vegades sembla que Déu no existís: veiem injustícies, maldats, indiferències i crueltats que no cedeixen. Però també és cert que enmig de la foscor sempre comença a brollar quelcom nou, que tard o d'hora produeix un fruit... Aquesta és la força de la resurrecció i cada evangelitzador és un instrument d'aquest dinamisme" (EG 276). Finalment, a la pregària final de l'EG es demana "aconseguiu-nos ara un nou ardor de ressuscitats" (EG 288), que inspira la tornada del nostre

Himne diocesà de la Misericòrdia quan aclama: "DONEU-NOS UN COR DE RESSUSCITATS!".

EL CONCILI VATICÀ II HA RECORDAT LA RELLEVÀNCIA DE LA RESURRECCIÓ DE CRIST AIXÍ:

"Cada setmana, el dia que ha anomenat "del Senyor", fa memòria de la resurrecció del Senyor, que, a més, una vegada a l'any, junt amb la seva benaurada

passió, celebra la Pasqua, la més gran de les solemnitats" (SC 102). De fet, "seguint una tradició apostòlica, que té origen en el dia mateix de la resurrecció de Crist, l'Església celebra el misteri pasqual cada vuit dies, en l'anomenat amb raó dia del Senyor o diumenge" (SC 106). Ja Pau després de recordar a "Crist, el nostre anyell pasqual", anunciava amb claredat: "SI CRIST NO HA RESSUSCITAT, LA NOSTRA PREDICACIÓ És BUDA, 1 BUIDA És TAMBÉ LA VOSTRA FE" (Icor 15,14). De fet, el naixement de l'Església parteix del primer anunci de Pere al proclamar que "aquest Jesús, Déu l'ha ressuscitat; tots nosaltres en som testimonis", que interpel·là als primers oients que demanaren als apòstols: "germans, què hem de fer?" (donat que Jesús tot ressuscitant havia vençut la mort, cosa només possible si era Déu i per això calia seguir-lo!). LA PASQUA ÉSDEVÉ LA PRIMERA 1 MÉS GRAN CELEBRACIÓ CRISTIANA ANYAL A PARTIR DEL S. II.

III. EL "LLOC PRIVILEGIAT DELS POBRES"

EG 186: "De la nostra fe en Crist fet pobre, i sempre proper als pobres i exclosos, brota la preocupació pel desenvolupament dels més abandonats de la societat".

EG 188: "L'Església, guiada per l'Evangelí de la misericòrdia i per l'amor a l'home, escolta el clamor per la justícia i vol respondre-hi amb totes les seves forces... Tot aixà implica tant la cooperació per a resoldre les causes estructurals de la pobresa i per a promoure el desenvolupament integral dels pobres i per a promoure el desenvolupament integral dels pobres, com els gestos més simples i quotidians de solidaritat davant les misèries molt concretes que trobem. La paraula "solidaritat" està una mica desgastada... però suposa crear una nova mentalitat que pensi en termes de comunitat, de prioritat de la vida de tothom sobre l' apropiació dels béns per part d'alguns".

I què hem de fer els "més afavorits el Papa Francesc recorda, tot citant Pau VI., que "els més afavorits han de renunciar a alguns dels seus drets per posar amb major liberalitat els seus béns als servei dels altres". Per a parlar adequadament dels nostres drets necessitem ampliar més la mirada i obrir les orelles al clamor d'altres pobles o d'altres regions del propi país" (EG 190).

EL LLOC PRIVILEGIAT DELS POBRES EN EL POBLE DE DÉU

EG 197: "El cor de Déu té un lloc preferencial per als pobres, tant que ell mateix 'es va fer pobre' (2Co 8,9). Tot el camí de la nostra redempció està signat pels pobres... Als qui estaven carregats de dolor, aclaparats de pobresa, els va assegurar que Déu els tenia al bell mig del seu cor: 'Benaurats vosaltres els pobres, perquè el Regne de Déu us pertany!' (LC 6,20); amb ells es va identificar: 'tenia fam i em donàreu menjar', i ensenyà que la misericòrdia envers ells és la clau del cel (cf. Mt, 25,35s.)".

EG 198: "Per a l'Església l'opció pels pobres és una categoria teològica abans que cultural, sociològica, política o filosòfica... L'Església va fer una opció pels pobres entesa com una 'forma especial de primacia en l'exercici de la caritat cristiana de la qual dona testimoni tota la tradició de l'Església".

Quatre formes de pobresa en les OBRES DE MISERICÒRDIA CORPORALS (OMC) 1 ESPIRITUALS (OME): I: POBRESA FÍSICA: 1/ donar de menjar al qui té fam (OMC 1); 2/ donar de beure al qui té set (OMC 2); 3/ vestir ai nu (OMC 3); 4/ acollir ai foraster (OMC 4). II: POBRESA CULTURAL: 1/ donar consell al que ho ha de menester (OME 1); 2/ ensenyar al qui no sap (OME 2); 3/ corregir al que va errat (OME 3). III: POBRESA SOCIAL: 1/ assistir als malalts (OMC 5); 2/ visitar als presos (OMC 6); 3/ enterrar els morts (OMC 7); 4/ consolar al trist (OMC 4); 5/ suportar amb paciència les persones molestes (Otv1E 6). IV: POBRESA ESPIRITUAL: 1/ perdonar les ofenses (OME 5); 2/ pregar a Déu pels vius i els morts (OME 7).

EG 209: "Jesús, l'evangelitzador per excel·lència i l'Evangeli en persona, s'identifica especialment amb el més petits (cf. Mt 25,40). Aixà ens recorda que tots els cristians som cridats a tenir cura dels més fràgils de la terra".

IV. CAMINS CONCRETS...

PARTIR DE LES QUATRE DIMENSIONS EN QUE ES REALITZA L'ESGLÉSIA COM A COMUNITAT:

1 -L'anunci i el testimoniatge de la Paraula de Déu (*lectio divina*, catequesi, grups de vida...)

2-La celebració del Sagraments i la pregària (Missa dominical, Baptismes, Penitència...)

3-El servei al necessitats i al món (Càritas, acompanyament, presència al barri i ciutat...)

4-La vida i els serveis comunitaris (rector, preveres, diaques, serveis laïcals, consell pastoral..)

Qüestionari per a caminar vers el "Pla Diocesà de Pastoral" d'una Església "en sortida":

- A) **Alliberar-nos de les temptacions i condicionaments com a "agents pastorals" (EG 76-109 i text del P. Rambla, transcrit de nou en aquests fulls al final de la p. 2 + 3, així com a la seva ponència a p. 5 i a la seva síntesi en el n^o11)**: quins aspectes més rellevants hauríem de purificar per a superar les temptacions i condicionaments que tenim com a agents pastorals a les nostres comunitats concretes?
- B) **Potenciar i imaginar una Església "en sortida" que tingui com a centre el nucli essencial de l'Evangeli —"JC mort i ressuscitat"- i doni un "lloc**

privilegiat als pobres": quins aspectes hauríem de potenciar i imaginar per a realitzar una Església "en sortida" en les quatre dimensions pròpies de l'Església (Paraula-testimoni/ Sacraments-pregària/Càritas-servei als necessitats/Vida comunitària) a les nostres parròquies, comunitats, associacions i moviments, així com a l' Església diocesana?